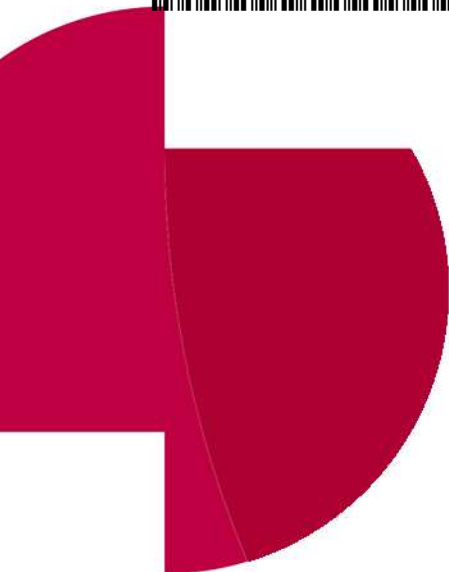

021.002612

Bestuursrapportage

november, december 2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Programma 1: Sociaal	4
3	Programma 2: Ruimte	5
4	Programma 3: Bestuur	6
5	Overzichten	7
6	Mutaties reserves	7
7	Ontwikkelagenda en overige projecten	8
7.1	Ontwikkelagenda	8
7.1.1	Agenda Bolsward	8
7.1.2	Agenda Sneek	10
7.1.3	Agenda IJsselmeerkust	11
7.1.4	Agenda Út de Mienskip	12
7.1.5	Agenda Duurzame ontwikkeling	12
8	Financiële mutaties	13
8.1	Voorgestelde (mutaties in) kredieten	13
8.2	Toelichting op het verwachte rekeningresultaat	14
9	Inschatting financiële gevolgen coronacrisis	17
10	Ombuigingsmonitor	18

1 Inleiding

Aanbieding bestuursrapportage

Hierbij ontvangt u de Bestuursrapportage november, december 2021. Het is een beknopte bestuursrapportage, dus een rapportage op afwijkingen, zonder de diverse overzichten van een uitgebreide bestuursrapportage. Dit is de laatste bestuursrapportage over 2021. Hiermee proberen we zo goed mogelijk een beeld te geven van het resultaat over 2021. Over het definitieve resultaat, zowel beleidsmatig als financieel, leggen we verantwoording af in de Jaarrekening 2021.

- Met deze bestuursrapportage, die uitkomt na het begrotingsjaar, kunnen we geen begrotingswijzigingen meer doorvoeren. In deze berap geven we een overzicht van een aantal nieuwe afwijkingen die van invloed zijn op het te verwachten resultaat.
- Per saldo is er een verwacht voordeel van ca. € 6,9 miljoen ten opzichte van de vorige berap.
- De grootste meevallers betreffen een positieve Septembercirculaire (al raadsvoorstel hierover in december 2021; € 2,2 miljoen), een hogere BUIG-uitkering (€ 2,7 miljoen), voorlopige resultaat van het Grondbedrijf (€ 1,2 miljoen) en een provinciaal overschot op Beschermd Wonen (€ 0,8 miljoen).
- Verder zijn er nog diverse verwachte voor- en nadelen. In paragraaf 8.2 zijn de diverse verwachtingen toegelicht.
- Ook de overige onderdelen van de bestuursrapportage zijn geactualiseerd.

Leeswijzer afwijkingen

We rapporteren steeds op drie onderdelen. Hierbij gebruiken we de volgende icoontjes:

Voor Inhoud: 	Voor Financiën: 	Voor Planning:
--	---	--

Per onderdeel kennen we een kleur toe. De kleuren hebben de volgende betekenis:

Alles ligt op schema. 	Er dreigen afwijkingen. 	Er zijn afwijkingen.
---	---	--

Mutaties t.o.v. de vorige rapportage markeren we met een Δ (verbetering) of een ∇ (verslechtering). Bij Financiën is de rapportage van de afwijking ten opzichte van de begroting. Tekstuele mutaties in de programma's en bij de projectrapportage geven we weer in groene kleur.

Prognose resultaat

In de Programmabegroting 2021 is voor 2021 een nadelig saldo begroot van € 2.795.000. De begrotingswijzigingen uit de vorige bestuursrapportages over 2021 gaven een voordeel van € 2.044.000. Hierdoor veranderde het begrotingsaldo in € 751.000 nadelig.

Uit het overzicht van paragraaf 8.2 van deze bestuursrapportage blijkt dat we een extra voordeel verwachten van € 6,9 miljoen. Zodoende leidt dit over 2021 tot een verwacht resultaat van € 6,2 miljoen voordelig. Dit positieve resultaat wordt vooral veroorzaakt door enkele grote onverwachte meevallers die we bij het opstellen van de primitieve begroting niet hadden kunnen voorzien, zoals: gunstige meicirculaire (in een eerder berap), gunstige septembercirculaire, hogere BUIG-uitkering, hoger resultaat grondbedrijf en een provinciaal overschot Beschermd Wonen.

Opgemerkt zij dat bovenstaande verwachting een voorlopige inschatting is. Pas in de eerste drie/vier maanden van 2022 komt alle informatie samen en weten we waar we op uitkomen.

Een deel van het nu verwachte resultaat zal nodig zijn voor resultaatbestemmingen. Daar komen we bij het voorstel over de Jaarstukken 2021 op terug.

Voorstel

Voorgesteld wordt kennis te nemen van de Bestuursrapportage november, december 2021.

2 Programma 1: Sociaal

Speerpunten uit de Programmabegroting

Nr.	Speerpunt			
1.	Opstellen en uitvoering geven aan integrale onderwijsagenda			
2.	Uitvoeren van het preventieakkoord en het sportakkoord			
3.	Ontwikkeling Museumcoöperatie en nieuw museumbeleid			
<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> <i>Planning:</i> Tijdens de bijeenkomst van musea begin juli bleek dat er nog geen eensgezindheid was over de aanjager die door het bestuur van de stichting Samenwerkende Musea is aangedragen. Hierdoor vertraagt het proces en kan er nog geen aanjager aan de slag om gezamenlijke projecten op te starten. Tijdens de bijeenkomst zijn er daarentegen nieuwe bestuursleden geworven voor de stichting Samenwerkende Musea SWF. Het bestuur heeft zich ten doel gesteld om een nieuwe aanjager naar voren te schuiven. De gemeente blijft betrokken in een rol die passend is bij dit proces. Dit doen we door de onderlinge samenwerking te stimuleren en het proces waar mogelijk te ondersteunen.</p> <p>We koersen met het nieuwe museumbeleid op maart 2022. De eerdere verwachting om een raadsvoorstel in december 2021 in te brengen wordt dus bijgesteld. De planning en uitvoering van de gesprekken in de vakantieperiode waren te optimistisch ingeschat en hebben mede door Corona vertraging opgelopen.</p>				
4.	Vorbereiding invoering gebiedsgericht financiering Wmo en transitie beschermd wonen			
5.	Uitvoering geven aan actieplan Súdwest Werkt!	-	-	-
<p><u>Toelichting:</u> Het actieplan is afgerond. Het is geen project meer waardoor er nu niet meer in de berap gerapporteerd wordt over Súdwest Werkt! De activiteiten zijn terug in de lijn en er is een evaluatie opgeleverd. De evaluatie is al naar de raad. (Actieve info Evaluatie project Súdwest Werkt, week 46).</p>				
6.	Uitvoering geven aan de visie SW-bedrijf			
<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> De businesscase van het Werkleerbedrijf Fryslân-West is opgeleverd en het college heeft kennis genomen van de businesscase. Het college voert daarnaast een brede verkenning naar alternatieven uit. Dit heeft waarschijnlijk gevolgen voor de planning.</p>				

Overige zaken (going concern)

Er zijn geen overige zaken te melden.

3 Programma 2: Ruimte

Speerpunten uit de Programmabegroting

Nr.	Speerpunt			
1.	Opstellen van een uitvoeringsaanpak circulaire economie			
2.	Van perspectief naar actie in de gastvrijheidseconomie			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Opstellen position paper voor toeristisch beleid zou in eerste kwartaal plaatsvinden. Er is mee gestart in het derde kwartaal. Er wordt gekoerst op bespreking ervan met de toeristische sector en de raadscommissie in kwartaal vier/eerste kwartaal 2022.</p>			
3.	Realiseren Toeristische overstappunten			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> In Súdwest-Fryslân worden zeven Toeristische Overstappunten gerealiseerd, geografisch verspreid over de gemeente. In samenwerking met lokale stakeholders (zoals ondernemers, dorp- of stadsbelangen, VVV) wordt de geschiktheid van de TOP-locaties nader verkend. De concrete invulling van iedere zuil wordt in een lokale werkgroep onder regie van Marrekrite vorm gegeven. Elke TOP vraagt maatwerk qua invulling en uitvoering. Dit proces is in volle gang. Er is afstemming met de betrokken partijen nodig over teksten en foto's, de aanbevolen routes, informatie over de kern en bezienswaardigheden, etc. Daarnaast wordt een dichter gevraagd om een Fries gedicht te maken dat bij de gekozen plek past. Marrekrite heeft aangegeven wat meer tijd nodig te hebben voor dit proces, waardoor de uiteindelijk plaatsing van de eerste TOPs in onze gemeente begin 2022 zal plaatsvinden.</p>			
4.	Opstellen van visies Sneek en Bolsward			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> We werken als gemeente samen in het Gebied Zuidwest-Fryslân, met de provincie, het Wetterskip en de gemeente de Fryske Marren. In deze samenwerkingsagenda wordt gewerkt langs de lijnen Stedelijke Zone, IJsselmeerkust, Vitale Kernen, Natuurinclusief en klimaatadaptief platteland en Duurzame ontwikkeling. Tijdens de informerende bijeenkomst over de begroting op 20 oktober jl. hebben we de Raad geïnformeerd dat op deze thema's in regionaal verband gewerkt wordt aan ambitiekaders. Het college wil niet meer visies en ambities maken dan noodzakelijk en haakt daarom met Sneek en Bolsward aan op het op te stellen ambitiekader voor de Stedelijke Zone. Hiermee volgen we het voorbeeld van de agenda IJsselmeerkust, die ook vanuit dit samenwerkingsverband is opgesteld. Hierdoor lopen we ook mee in de planning van de gebiedssamenwerking. Ondertussen geven we concreet en werkende weg vorm aan de samenwerking met partijen in Sneek en Bolsward, bijvoorbeeld in het kader van de Binnenstad Sneek of sporthart Bolsward. De beschikbaar gestelde middelen worden ingezet om het proces met genoemde partijen vorm te geven.</p>			
5.	Opstellen van een Transitievisie warmte en 3 all-inclusive wijkuitvoeringsplannen			
6.	We onderzoeken een egalisatiefonds kapitaalgoederen			
7.	Invoering omgevingswet			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Landelijk is de implementatie van de Omgevingswet vooralsnog uitgesteld tot juli 2022. Nu de beoogde invoering van de wet zes maanden later gaat plaatsvinden, lopen de invoeringskosten verder op en blijven de baten langer uit. Voorzien wordt dan ook, dat er na 2021 additionele middelen nodig zijn voor verdere implementatie. De VNG heeft inmiddels aan de minister gevraagd om de gemeentelijke invoeringskosten in 2022, ter hoogte van een bedrag van €150 miljoen, eenmalig te compenseren. En om de structurele effecten te verlichten, is de minister gevraagd om op de afgesproken financiële evaluatiemomenten (eind 2022, 2023 en</p>			

Nr.	Speerpunt			
	2027) te berekenen of een terugverdientijd van tien jaar haalbaar is en zo niet, om op die momenten reeds tot financiële compensatie over te gaan. Er zijn op dit moment nog geen concrete toezeggingen van de minister op deze punten, dus VNG blijft erover in gesprek.			
8.	Herinrichten van de doorgaande route Bolsward			
	<u>Toelichting op de afwijking:</u> Door onvoorziene werkzaamheden dreigt er een overschrijding van het krediet te ontstaan. Zodra er meer duidelijkheid is komen we hier in een apart raadsvoorstel bij uw gemeenteraad op terug.			

Overige zaken (going concern)

Er zijn geen overige zaken te melden.

4 Programma 3: Bestuur

Speerpunten uit de Programmabegroting

Nr.	Speerpunt			
1.	Continu verbeteren professionele organisatie			
	<u>Toelichting op de afwijking:</u> Op zich zelf kent dit speerpunt geen afwijking. Continu verbeteren is verweven in de organisatie en binnen de dagelijkse operatie. Het verbeteren vertaalt zich echter niet altijd in financiële besparingen. De opbrengsten van het blijven verbeteren zitten voornamelijk in het verbeteren van de kwaliteit en kortere doorlooptijden. Daarnaast vereist het verbeteren soms ook investeringen, bijvoorbeeld in ICT, wat in eerste instantie geld kost in plaats van oplevert. Het is daarom dat in 2021 de ombuiging van structureel € 450.000 niet volledig is gehaald. In 2021 heeft het verbeteren geresulteerd in een totale ombuiging van € 300.000, waarvan € 200.000 incidenteel en € 100.000 structureel, oftewel een afwijking van € 150.000. Deze afwijking is in de vorige bestuursrapportage verrekend met andere ombuigingen uit de monitor die juist positief afweken. Over het totaal gezien zijn de gestelde ombuigingen voor 2021 dus wel gehaald.			
2.	Vernieuwing lokale democratie			

Overige zaken (going concern)

Er zijn geen overige zaken te melden.

5 Overzichten

Overige zaken (going concern)

Er zijn geen overige zaken te melden.

6 Mutaties reserves

Verwachting verloop Algemene Reserve in 2021

In onderstaande tabel staat het verloop van de Algemene Reserve. De met een * gemarkeerde posten zijn nieuw ten opzichte van het overzicht in de vorige bestuursrapportage.

Ontwikkeling Algemene Reserve (bedragen x € 1.000)	2021
Stand per 31/12/2020 volgens JR 2020	17.797
<u>Reeds genomen raadsbesluiten</u>	
Af: Begroot resultaat 2021 volgens PB2021 (incl. erratum)	-2.795 Raadsbesluit 12-11-2020
Af: Voortzetten exploitatie zwembad Vitaloo	-75 Raadsbesluit 17-12-2020
Af: Onderzoek Empatec	-150 Raadsbesluit 08-03-2021
Af: Coronacompensatie maatschap. Instellingen 2021	-1.800 Raadsbesluit 08-03-2021
Af: Voortzetten exploitatie zwembad Vitaloo	-90 Raadsbesluit 29-04-2021
Af: Europa strategie (investeringsagenda)	-150 Raadsbesluit 29-04-2021
Bij: Coronacompensatie uit Decemercirculaire 2020	800 Raadsbesluit 03-06-2021 (Berap JFM 2021)
Bij: Resultaat Berap jan, feb, mrt 2021	132 Raadsbesluit 03-06-2021 (Berap JFM 2021)
Bij: Werkelijk resultaat 2022 volgens Jaarstukken 2020	4.709 Raadsbesluit 03-06-2021
Af: Resultaatbestemmingen 2020	-4.303 Raadsbesluit 03-06-2021
Af: Voorstel woningbouwopgave	-500 Raadsbesluit 03-06-2021
Af: Voorstel Ontwikkelagenda	-700 Raadsbesluit 08-07-2021
Af: Resultaat Berap april 2021	-184 Raadsbesluit 08-07-2021 (Berap april 2021)
Bij: Resultaat Berap juli, augustus 2021	540 Raadsbesluit 18-11-2021 (Berap juli, augustus 2021)
Bij: Resultaat Berap september, oktober 2021	1.557 Raadsbesluit 23-12-2021 (Berap sept., okt. 2021)
* Af: Benchmark formatie	-50 Raadsbesluit 23-12-2021 (Berap sept., okt. 2021)
* Af: Krediet de Potten	-20 Raadsbesluit 23-12-2021 (Berap sept., okt. 2021)
Nieuwe Stand	14.718
<u>Nog verwacht</u>	
Af: Voorstel Verduurzaming Dorpsuizen e.d.	-200 Laatste voorstel investeringsagenda
* Bij: Resultaat Berap november, december 2021	6.924 Verwacht o.b.v. de huidige berap (zie paragraaf 8.2)
* Af: Bestemmingsreserve ontmoetingsplaatsen	-500 Raadsbesluit 11-11-2021 (PB2022, verwerking in 2022)
* Bij: Restant coronacompensatie 2020	800 Verwacht (pas in 2022)
* Bij: Nota reserves en voorzieningen	500 Verwacht (pas in 2022)
Stand na verwacht	22.242
> Niveau weerstandsvermogen	8.300
Vrij besteedbaar	13.942

Overige zaken (going concern)

Er zijn geen overige zaken te melden.

7 Ontwikkelagenda en overige projecten

In juli van dit jaar heeft de raad een krediet van € 700.000,- beschikbaar gesteld om een aantal zaken uit de Ontwikkelagenda te kunnen versnellen en om de Ontwikkelagenda voor te bereiden voor de toekomst om ook in de volgende periode daadkrachtig een aantal projecten te kunnen uitvoeren/realiseren. In de Begroting 2022 hebben we de raad geïnformeerd over hoe we de Ontwikkelagenda in de toekomst in willen vullen.

7.1 Ontwikkelagenda

Hieronder rapporteren wij over alle actieve projecten uit de Ontwikkelagenda (projecten waarvoor krediet beschikbaar is gesteld en die nog niet zijn afgerond). Daarnaast informeren wij over projecten uit de ontwikkelagenda die in vergaande voorbereiding zijn. We rapporteren per agenda (Bolsward, Sneek, IJsselmeerkust, Út de Mienskip en Duurzaamheid).

Aan het eind van iedere agenda rapporteren we ook over overige projecten die tot het zelfde gebied behoren, maar die niet gefinancierd worden vanuit de Ontwikkelagenda. Standaard rapporteren we over majeure projecten waar de raad een realisatiekrediet voor beschikbaar heeft gesteld. Mochten er significante afwijkingen zijn bij overige projecten, dan rapporteren we ook daarover, zolang er sprake is van een afwijking.

7.1.1 Agenda Bolsward

Nr.	Project			
	Bolsward: Cultuur Historisch Centrum 'De Tiid' herbestemming voormalig stadhuis inclusief herstel schade bonte knaagkever			
	Bolsward: Bolsward-west (ontsluiting)			
	<u>Toelichting op de afwijking:</u> De financiële overschrijding van de ontwerp is zodanig hoog dat hieraan daadwerkelijk moet worden gesleuteld. Een soberder oplossing is uitgangspunt. Er wordt wél breder gekeken naar de totale omgeving, maar er wordt niet meer gewacht op een eventuele uitkomst daarvan. Dat duurt te lang. Er wordt daarom nu gestudeerd over tijdelijke oplossingsrichtingen. Over de totale omgeving spreken we samen met de provincie begin 2022 met Rijkswaterstaat en het ministerie (kruising A7 met N359). De ontsluiting Exmorra is een apart onderdeel in opdrachtgeverschap van de gemeente. De bestekvoorbereiding, technische tekeningen en berekeningen zijn klaar. Vergunningaanvragen zijn ingediend en wijziging bestemmingsplan loopt. Aankoop benodigde grond is geregeld. Studie naar mogelijkheden om ook de carpoolplaats (overigens zonder resultaat) een plek te geven en verhoging van prijzen zorgen voor een financiële overschrijding. Het is nog niet helder hoe hoog de overschrijding is.			
	Bolsward: Binnenstad-Herinrichting			
	<u>Toelichting op de afwijking:</u> Er is een overschrijding op het werk ontstaan doordat bij grondwerkzaamheden door nutspartijen meer vervuilde grond is afgevoerd en meer schoon zand nodig was dan voorzien. Daarnaast is bij het beschikbaar stellen van het krediet per abuis geen rekening gehouden met de voorbereidings- en directiekosten. Voor het tekort is voor o.a. dit project een toekenning van de indexering aangevraagd, voor uren en bouwmaterialen. Er is in totaal € 57.000 aangevraagd. De goedkeuring van dit bedrag wordt in februari aan uw raad voorgelegd.			

Nr.	Project			
	Bolsward: Aquaduct Bolsward			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Er worden nog gesprekken gevoerd met organisaties welke voordelen van een aquaduct ondervinden, om draagvlak te vergroten.</p> <p>Omdat de kabinetsformatie nog niet is afgerond, wordt het is bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) verschoven naar begin 2022, met de nieuwe bewindspersoon op Infrastructuur. De tussenliggende tijd gebruiken we om te kijken naar meer landschappelijke koppelkansen, die ontstaan als ook voor de kruising met de provinciale weg een andere constructie wordt bedacht.</p>			

Overige projecten

Nr.	Project			
	Huisvesting Buitendienst			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Voor de zomerperiode 2021 en in de opiniërende bijeenkomst van 6 oktober 2021 met de raad(scommissie BF) is de raad geïnformeerd dat het uitwerken van het ontwerp huisvesting buitendienst tegen ruimtelijke knelpunten aanloopt. Het volledige programma kan niet logisch en toekomstgericht ingepast worden binnen de huidige ruimtelijke kaders. Er is een aantal scenario's opgesteld om de ruimtelijke beperkingen en knelpunten (op- en rond de gestelde kaders) te kunnen oplossen (zie ook https://vimeo.com/615906225/c765299a8f). Het scenario (4) waarbij de huisvesting op het gehele terrein Exmorraweg Bolsward plaatsvindt, heeft de voorkeur van de commissie en dit is als uitgangspunt genomen voor het aanpassen van het ontwerp.</p> <p>De planning was in de raadsvergadering in februari te komen tot verdere besluitvorming. Het kost meer tijd dan verwacht om tot een goede uitwerking te komen, de kosten goed inzichtelijk te maken en het voorgestelde scenario 4 op dezelfde grondslag te vergelijken met het opwaarderen van de huidige situatie (scenario 1). Belangrijk uitgangspunt hierbij is kostenbenadering op basis van Total Costs of Ownership (TCO). Met TCO worden ook toekomstige kosten in beeld gebracht. Dit is nieuw en vraagt een ander proces dan we tot nu toe gewend zijn. Het college heeft daarom besloten om de besluitvorming op een later moment aan de raad voor te leggen.</p> <p>In eerdere bestuursrapportages maakten we al melding van de extreem hoge kostprijs stijgingen op bouwmaterialen en grondstoffen. Ook dit project heeft daar mee te maken. Daarnaast leidt nadere detaillering en uitwerking van het ontwerp op basis van de nieuwste (hogere) bouweisen, tot hogere kosten voor bouw, installaties en duurzame maatregelen. Hierbij komt dat het in te richten bedrijfsterrein groter is geworden hetgeen meer flexibiliteit geeft in de bedrijfsvoering.</p>			

7.1.2 Agenda Sneek

Nr.	Project			
	Sneek: De Hemmen III			
	Sneek: Stationsgebied			
	Sneek: IJlsterkade			
	Sneek: De Potten, visievorming			
<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Vanwege diverse ontwikkelingen binnen recreatiegebied De Potten en om van het gebied weer een zogenaamde hot spot te maken is een integrale visievorming gewenst en hieraan gekoppeld ambities voor het gebied.</p> <p>Het college is het vervolgproces gestart, maar nieuwe coronamaatregelen hebben gezorgd voor uitstel van de bijeenkomsten.</p>				

Overige projecten

Nr.	Project																		
	Sneek: Woningbouw Harinxmaland																		
	Sneek: Woningbouw Houkepoort																		
	Sneek: Verkabelen Hoogspanningskabels Sneek-Noord																		
<p>Op 11 oktober 2021 is de startbijeenkomst geweest voor het haalbaarheidsonderzoek. Het haalbaarheidsonderzoek is de eerste fase van het verkabelingsproject waarvoor TenneT in totaal zo'n 5 jaar uittrekt. In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel tijd TenneT nodig denkt te hebben voor de verschillende fasen van het project.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Projectfase</th> <th>doorlooptijd</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Haalbaarheidsonderzoek</td> <td>6 maanden</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Basis ontwerpfase</td> <td>17 maanden</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Detailontwerpfase en realisatie</td> <td>36 maanden</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Totaal</td> <td>59 maanden</td> </tr> </tbody> </table> <p>TenneT geeft hier nadrukkelijk bij aan dat de genoemde doorlooptijden een schatting zijn. De doorlooptijd van de projectfasen is sterk afhankelijk van de vraag of TenneT voldoende capaciteit kan inzetten.</p>						Projectfase	doorlooptijd	1	Haalbaarheidsonderzoek	6 maanden	2	Basis ontwerpfase	17 maanden	3	Detailontwerpfase en realisatie	36 maanden	Totaal		59 maanden
	Projectfase	doorlooptijd																	
1	Haalbaarheidsonderzoek	6 maanden																	
2	Basis ontwerpfase	17 maanden																	
3	Detailontwerpfase en realisatie	36 maanden																	
Totaal		59 maanden																	

7.1.3 Agenda IJsselmeerkust

Nr.	Project			
	IJsselmeer opgave: Versterking Friese IJsselmeerkust (VFIJ)			
	IJsselmeer opgave: Ontsluiting Stavoren			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> De planning staat onder druk; zienswijzen, stagnatie tijdens realisatie door bijvoorbeeld externe partijen (zoals o.a. nutsvoorzieningen) of een tekort aan bouwstoffen kan leiden tot vertraging, waardoor de gestelde termijnen niet haalbaar zijn. Dit risico is in kader van de subsidie ambtelijk besproken met de provincie Fryslân. Met de huidige inzichten zal dit naar verwachting niet leiden tot onoverkomelijke problemen. en kan eenmalig 2 jaar uitstel aangevraagd worden.</p>			
	IJsselmeer opgave: Atlantikwall in het waddengebied			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Op Kornwerderzand is er sprake van een situatie, waarbij projecten en processen samen komen zoals o.a. de versterking van de afsluitdijk, de vismigratierivier, de bruggen, de verbreding van de sluis en het totale beleefconcept Kornwerderzand. Het kunnen uitvoeren van het laatste onderdeel van het project de Atlantikwall in het Waddengebied kan opgepakt worden als de versterking van de afsluitdijk in dit gebied gereed is.</p> <p>Door de vertraging is een aantal jaren langer organisatorische capaciteit benodigd. Naar verwachting zullen de financiële gevolgen relatief beperkt zijn.</p>			
	IJsselmeer opgave: Sluis, Waddenfonds beleving Kornwerderzand			
	IJsselmeer opgave: De Nieuwe Afsluitdijk			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> De werkzaamheden aan de afsluitdijk hebben 3 jaar vertraging opgelopen en zullen naar verwachting 2025 gereed zijn. Dit heeft met name te maken met de vertraging op het onderdeel spuisluisen bij Den Oever. In maart 2021 is dit via diverse kanalen in de media gebracht.</p> <p>De gemeente is partner in het project De Nieuwe Afsluitdijk. Tijdens de stuurgroep vergaderingen worden wij op de hoogte gesteld van de stand van zaken rond de voortgang van de werkzaamheden van De Nieuwe Afsluitdijk. De gemeente SWF is lid van deze stuurgroep.</p>			
	IJsselmeer opgave: Museum Hindeloopen			

Overige projecten

Nr.	Project			
	IJsselmeer opgave: Aanleg WPF en netverzwaring Tennet/ministerie			

7.1.4 Agenda Út de Mienskip

Nr.	Project			
	Út de Mienskip: Subsidieregeling bovenlokale initiatieven			

Overige projecten

Nr.	Project			
	Workum: Nieuwbouw scholen en infra Weverswei			

7.1.5 Agenda Duurzame ontwikkeling

Nr.	Project			
	Stimuleringsacties			
	Coaching trajecten, ondersteuning			
	Concrete 'Op-pop'-projecten			
	Regeling Reductie Energieverbruik			

Overige projecten

Nr.	Project			
	Uitvoering Klimaatagenda (Gebouwde Omgeving, Elektriciteit en Circulaire Economie)			

8 Financiële mutaties

In dit hoofdstuk kunnen we voorstellen doen voor financiële mutaties in de begroting. We zullen hierbij steeds de afweging maken of het een invulling van bestaand beleid betreft, of dat het om nieuwe zaken gaat. Nieuwe zaken/nieuw beleid doen we niet via de bestuursrapportage maar via een eigen raadsvoorstel, tenzij het een melding van een onontkoombare ontwikkeling betreft.

In de hierna volgende tabel is aangegeven wanneer een melding via de berap mogelijk is en wanneer er een separaat raadsvoorstel moet komen:

Type afwijking:	Er is geen keuze mogelijk: <ul style="list-style-type: none">voldongen feitonontkoombaar	Er is wel een keuze mogelijk: <ul style="list-style-type: none">vroegtijdige signalering
Binnen beleid, waarbij aanpassing van beleid niet aan de orde is.	Melden via berap	Melden via berap
Binnen beleid, waarbij heroverweging van beleid wenselijk is.	Melden via berap	Separaat raadsvoorstel
Buiten beleid	Melden via berap	Separaat raadsvoorstel

8.1 Voorgestelde (mutaties in) kredieten

Er zijn geen voorgestelde mutaties in kredieten.

8.2 Toelichting op het verwachte rekeningresultaat

Vorige verwachting van het rekeningresultaat

In de Programmabegroting 2021 is voor 2021 een nadelig saldo begroot van € 2.795.000. De begrotingswijzigingen uit de vorige bestuursrapportages over 2021 gaven een voordeel van € 2.044.000. Hierdoor veranderde het begrotingssaldo in € 751.000 nadelig.

Huidige verwachting

Op basis van onderstaand overzicht verwachten we een extra voordeel van ca. € 6,9 miljoen. Het verwachte resultaat verandert daardoor van € 751.000 nadelig in ca. € 6,2 miljoen voordelig.

Toelichting	Bedrag	Voor- of nadelig	Struct./ incident.
Resultaat volgens Berap september, oktober 2020	-751.000	nadelig	
<u>Verwachtingen november, december</u>			
Septembercirculaire 2021: In de raad van december is deze circulaire behandeld. Aangegeven is dat deze circulaire een positief effect heeft van € 2,2 miljoen op het begrote resultaat.	2.219.000	voordelig	I
Financiële gevolgen corona 2021: In de raad van december is hierover een notitie behandeld. Aangegeven is dat het financiële gevolg over 2021 een nadelig bedrag betreft van € 739.000.	- 739.000	nadelig	I
Onderwijshuisvesting: Op onderwijshuisvesting verwachten we een voordeel van iets meer dan € 300.000. Dit voordeel wordt bijna in zijn geheel verklaard doordat er geen gebruik hoeft te worden gemaakt van het budget voor incidentele uitgaven aan eenmalige huisvestingskosten.	300.000	voordelig	I
BUIG: De uitgaven aan de BUIG blijven nog steeds op een stabiel peil. Op basis van deze stabiele uitgavencijfers tot nu toe dit jaar, verwachten we een positief resultaat van bijna € 2,7 miljoen op de BUIG ten opzichte van onze begroting. We verwachten bovendien dat we daarmee een voordeel ten opzichte van het ontvangen Rijksbudget behalen van ongeveer € 0,4 miljoen. Het percentuele deel dat wij als gemeente van het landelijk budget ontvangen is de laatste twee jaren gestegen. We ontvangen verhoudingsgewijs ongeveer € 2 miljoen meer dan de jaren 2019 en eerder. Waar dit door komt, blijkt zelfs door experts lastig aan te geven. De bedragen fluctueren sterk per jaar. Op basis van het voorlopige BUIG-budget 2022 daalt ons aandeel in de BUIG weer met ongeveer € 1,2 miljoen t.o.v. 2021.	2.700.000	voordelig	I
Beschermd Wonen: SDF verwacht een provinciaal overschot van € 6 miljoen. Een deel hiervan wordt gebruikt voor de hogere bedrijfsvoeringskosten. Per saldo kan onze gemeente een bedrag van ongeveer € 800.000 tegemoet zien. Dit bedrag kan niet meer in 2021 door de raad beschikbaar worden gesteld voor het sociaal domein. De extra inkomsten Beschermd Wonen kunnen bij de jaarrekening ten gunste vallen van de algemene middelen.	800.000	voordelig	I

Toelichting	Bedrag	Voor- of nadelig	Struct./ incident.
Jeugd: Op basis van de productieverantwoordingen die door aanbieders worden aangeleverd, maken we een balanspost op voor nog te verwachte kosten. De betaalde zorgfacturen over voorgaande jaren zijn nu € 600.000 hoger dan op basis van de productieverantwoordingen mocht worden verwacht.	- 600.000	nadelig	I
Beheren afval algemeen (werk derden e.d.): We verwachten hier een meevaller van € 200.000.	200.000	voordelig	I
Inzamelen/verwerken oud papier: Doordat we veel van de inzameling in eigen beheer hebben genomen en de oud papier prijs flink is gestegen verwachten we hier een meevaller van € 250.000	250.000	voordelig	I
Overhead (centrale huisvesting): Voor stadhuis Sneek zijn de huisvestingslasten € 250.000 hoger dan begroot doordat gemeentehuis IJlst en pand D Sneek (Kruizebroederstraat 2 en 4) nog niet verkocht zijn. De budgetten voor huisvestingslasten staan nu nog op deze panden terwijl de bedoeling was dat deze overgeheveld zouden worden naar de centrale huisvesting, stadhuis Sneek.	- 250.000	nadelig	I
Overhead (huisvesting buitendienst): De Buitendienst Bolsward is nog niet opgeleverd, hierdoor lopen de kapitaallasten nog niet en is er een voordeel van €300.000 op de kapitaallasten.	300.000	voordelig	I
Overhead (huur gebouw): Martinistate is langer gehuurd dan voorzien waardoor er een nadeel is op de huisvestingslasten van € 164.000.	- 164.000	nadelig	I
Overhead (taakstelling restwaarde): In de begroting 2021 voor strategische gebouwen is uitgegaan van een nieuwe afschrijvingsystematiek voor gebouwen. Door uit te gaan van een restwaarde, hoeft er minder te worden afgeschreven, wat een besparing van €500.000 zou moeten opleveren. Op moment van begroten bood de BBV mogelijkheden om voor diverse panden rekening te houden met een restwaarde. Inmiddels is de regelgeving aangescherpt en kan deze systematiek alleen toegepast worden op nieuwe panden. Er vallen daardoor veel mogelijkheden weg. Stadhuis Sneek komt hierdoor niet meer in aanmerking. De Tiid en Buitendienst Bolsward zijn nog niet (financieel) opgeleverd. De besparing van €500.000 wordt niet in 2021 gerealiseerd.	- 500.000	nadelig	I
Bruggen- en sluisbediening: Doordat er veel nieuwe contracten met aanbieders van personeel zijn afgesloten zijn de structurele lasten behoorlijk omhoog gegaan. Hierdoor € 150.000 aan tegenvallers	- 150.000	nadelig	S
Havenbeheer en recreatie: Door extra corona schoonmaak ronden hebben we minimaal € 50.000 extra uitgegeven. De overige overschrijding zit voornamelijk in vergoedingen aan partijen die werk voor ons verrichten en liggelden innen. Daarnaast is nog openbaar publiek Wifi aangelegd.	- 50.000 - 100.000	nadelig nadelig	I S
Kabels en leidingen: de extra opbrengst op de leges op kabels en leidingen geeft hier een voordeel van € 275.000.	275.000	voordelig	I

Toelichting	Bedrag	Voor- of nadelig	Struct./ incident.
Wegen, straten en pleinen: Er is een nadeel van € 200.000. Dit komt door een extra niet geraamde bijdrage van € 70.000 aan de Kerkstraat Bolsward, € 50.000 extra aan busstation Bolsward en door € 135.000 extra aan een rioleringsproject aan de Jancko Douwamastraat.	- 200.000	nadelig	I
Bouwgrondexploitatie: In de Berap juli-augustus 2021 werd rekening gehouden met een positief resultaat van € 0,3 miljoen op de grondcomplexen. Bij het vaststellen van het verwachte resultaat in de Berap juli-augustus was nog geen rekening gehouden met aangepaste uitgangspunten en nieuwe inzichten na de Berap. Door deze verwachte effecten mee te nemen, wordt op de jaarrekening 2021 een positief resultaat verwacht van € 1,2 miljoen.	1.200.000	Voordelig	I
Baten parkeren: na de invoering van de nieuwe parkeervisie hebben we nog niet een volledig normaal coronavrij jaar gehad op basis waarvan we kunnen zeggen waar dit tekort nu aan te wijten is. De evaluatie moet nog plaatsvinden. Dit staat gepland voor het eerste kwartaal van 2022. Er heeft ook minder handhaving plaats gevonden als gevolg van de verschoven prioritering bij handhaving door corona. Landelijk beeld is ook lagere parkeerinkomsten van rond de 40%. Ook in onze begroting zijn in 2021 de begrote parkeeropbrengsten met bijna 40% verlaagd als gevolg van corona. Dit vertegenwoordigt een bedrag van € 700.000.	- 150.000	nadelig	I
Ruimtelijk Beleid: Door uitstel van de invoering van de nieuwe omgevingswet hebben we dit jaar € 300.000 minder uitgaven. Omdat we dit dekken uit een reserve, hebben we ook minder inkomsten. We verwachten volgend jaar nog ongeveer € 150.000 nodig te hebben voor de invoering, waardoor er € 150.000 in reserve dient te blijven. Hierdoor is er per saldo een voordeel van € 150.000 over 2021.	150.000	voordelig	I
FUMO: Vanuit de basistaken en bijdragen aan de FUMO komen we normaliter uit op een positief saldo van € 100.000. Door de vele aanvullende opdrachten aan de FUMO krijgen we nog een factuur van een kleine € 300.000.	- 200.000	nadelig	I
Baten Omgevingsvergunningen: Over 2021 hebben we totaal een kleine miljoen extra aan leges binnengekregen voor Omgevingsvergunningen. Hiervan is € 600.000 ingezet voor extra inhuur van personeel	350.000	voordelig	I
Algemeen economisch beleid: Er is incidenteel ruim € 100.000 toegevoegd aan het budget voor economisch beleid voor acquisitie. De verwachting is dat die gelden dit jaar niet meer uitgegeven worden. We staan wel in de startblokken om een campagne te gaan starten richting uitgifte 2 ^{de} fase De Hemmen. Deze gelden willen we daar nog voor inzetten. Er zal daarom een voorstel komen om de resterende middelen via resultaat-bestemming mee te nemen naar 2022.	100.000	voordelig	I

Toelichting	Bedrag	Voor- of nadelig	Struct./ incident.
<p>Overige openlucht recreatie: Naar verwachting blijft er ongeveer € 183.000 over aan het eind van het jaar. Wel zijn er al afspraken gemaakt over deze resterende € 183.000. Er zal een voorstel volgen om dit bedrag via resultaatbestemming mee te nemen naar 2022.</p> <p>De onderbouwing hiervan is als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is een bedrag van € 120.000 gereserveerd voor de ontwikkeling van 7 Toeristische Overstappunten. Dit project vindt plaats onder regie van de Marrekrite. In samenwerking met lokale stakeholders (zoals ondernemers, dorps- of stadsbelangen, VVV) wordt de geschiktheid van de TOP-locaties nader verkend. Elke TOP vraagt maatwerk qua invulling en uitvoering. Dit proces is in volle gang. Marrekrite heeft aangegeven meer tijd nodig te hebben voor dit proces, waardoor plaatsing van de eerste TOPs naar verwachting begin 2022 wordt uitgevoerd. Het gereserveerde bedrag van € 120.000 moet worden meegenomen naar 2022. - In de programmabegroting 2021 staat dat er dit jaar een position paper opgesteld moet worden en op basis daarvan gaan bouwen aan een visie. De besluitvorming rondom deze position paper is vertraagd, daardoor hebben we nog geen acties in gang kunnen zetten. De kosten daarvan bedragen ongeveer € 63.000. 	183.000	voordelig	I
<p>Belastingen en rechten: Hogere opbrengsten OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing door toename van het aantal objecten en een hogere grondslag (waardering objecten bleek hoger dan verwacht ten tijde van de tariefsbepaling).</p>	300.000	voordelig	I
<p>Toeristenbelastingen : Met het oog op corona is de begrote opbrengst van de toeristenbelasting in 2020 verlaagd. Daardoor is een lagere stelpost meegenomen naar 2021 voor nog verwachte te ontvangen toeristenbelasting over 2020. Achteraf blijkt echter dat de verlaging van de opbrengst ten onrechte was; corona heeft nauwelijks effect gehad op het aantal overnachtingen in 2020.</p>	700.000	voordelig	
<p>Totaal van bovenstaande afwijkingen</p>	6.924.000	voordelig	
<p>Aangepast verwacht resultaat</p>	6.173.000	voordelig	

Opgemerkt zij dat bovenstaande verwachting een voorlopige inschatting is. Pas in de eerste drie/vier maanden van 2022 komt alle informatie samen en weten we waar we op uitkomen.

Voor een deel van bovenstaande voordelen zal een voorstel tot resultaatbestemming worden gedaan bij de behandeling van de Jaarstukken 2021. Daardoor is niet alle ruimte vrij besteedbaar.

9 Inschatting financiële gevolgen coronacrisis

In de decemberraad bent u geïnformeerd over de verwachte financiële gevolgen van de coronacrisis over 2021. Er is nu niets nieuws te melden. In de Jaarstukken komen we met een eindverantwoording.

10 Ombuigingsmonitor

Inleiding

De programmabegroting bevat sinds de Programmabegroting 2020 een groot aantal ombuigingen. Tijdens de totstandkoming van de begroting heeft de Rekenkamer aandacht gehad voor de acties die de gemeente hierbij heeft ondernomen. Dit is verwoord in het onderzoeksrapport 'De financiële positie van de gemeente Súdwest-Fryslân'. In dit rapport heeft de Rekenkamer de volgende aanbeveling gegeven:

De begroting sluit structureel, maar de vraag in hoeverre de begroting ook reëel sluit, blijft een punt van aandacht. Zoals geconcludeerd bevat de begroting 2020 een aantal forse opgaven die zich niet vanzelf realiseren. Dit vereist een vorm van permanente aandacht, maar ook een vorm van permanente actie. In dit opzicht zou het raadzaam zijn om een ambtelijke taskforce in te stellen die erop toeziet hoever de gemeente vordert met de realisatie van de opgaven.

Periodiek zou deze taskforce kunnen rapporteren over de stand van zaken, zowel richting de directie en het college als richting de gemeenteraad. Een en ander kan uiteraard gecombineerd worden met de bestuursrapportages 2020. Als de gemeente in staat is om de aandacht gevestigd te houden op de opgaven, is het zeer wel mogelijk dat de conceptbegroting 2020 een reëel perspectief biedt. De inspanning die de gemeente heeft gepleegd om de ontwikkelingen dit jaar om te zetten in een begroting, biedt in de ogen van de rekenkamer een goede basis van vertrouwen hiervoor.

Met bijgaande ombuigingsmonitor geven we invulling aan de aanbeveling van de Rekenkamer. Wij informeren u hiermee periodiek over de stand van zaken van de ombuigingen.

Toelichting

- Op de volgende pagina is grafisch de stand van zaken weergegeven van de ombuigingen in de jaren 2021 t/m 2023.
- Daarna volgt een cijfermatig overzicht waarop alle ombuigingen zijn vermeld.
- Op de laatste pagina's lichten we de stand van zaken per ombuiging tekstueel toe. Dit is de toelichting op het cijfermatig overzicht.

Op het cijfermatige overzicht hanteren we de volgende indeling

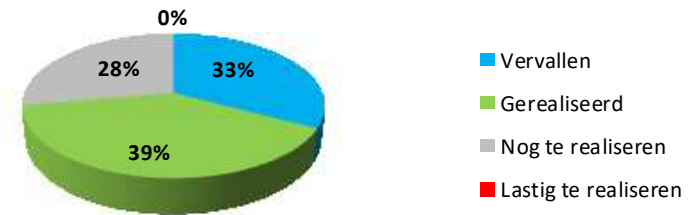
- Taakstelling **wit**: Dit zijn de te behalen bedragen in de jaren 2021 t/m 2023 van de verschillende ombuigingen.
- Vervallen **blauw**: Deze ombuigingen zijn vervallen door begrotingswijzigingen a.g.v. een berap of programmabegroting.
- Gerealiseerd **groen**: Dit betreft de bedragen die inmiddels zijn gerealiseerd.
- Nog te realiseren **grijs**: Dit betreft de bedragen die nog gerealiseerd moeten worden. Dit zijn ombuigingen waar we nog aan werken en waarvan we verwachten dat we ze wel gaan realiseren. Zolang de ombuigingen hier vermeld staat ligt de realisatie op schema.
- Lastig te realiseren **rood**: Dit betreft de bedragen waarbij de realisatie lastig is. Dit betekent niet dat de ombuiging is vervallen. Het is een signaal dat deze ombuiging niet volgens plan verloopt en dat er nadere actie nodig is. Dat kan zijn: extra op inzetten, accepteren, of alternatieven zoeken.
- Wijziging ten opzichte van de vorige rapportage: **gearceerd**.

Realisatie ombuigingen 2021 t/m 2023

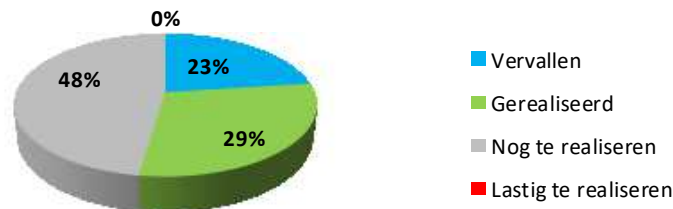
Hieronder ziet u een grafische weergave van de realisatie van de ombuigingen in de jaren 2021 t/m 2023.

Sommige ombuigingen die inmiddels gerealiseerd zijn, zijn structureel gerealiseerd, dus ook meteen groen gekleurd voor de latere jaren. Het percentage gerealiseerd loopt in deze weergave steeds terug. Dat komt omdat de taakstelling (het te behalen bedrag) elk jaar groter wordt. Het gerealiseerde deel wordt daardoor relatief kleiner.

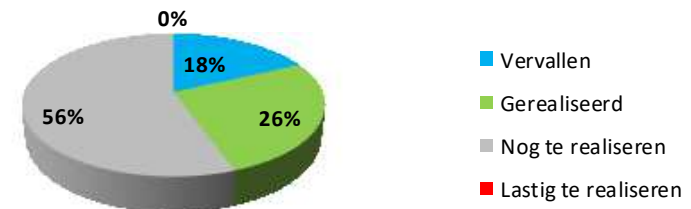
**2021: Doel: € 6,8 miljoen.
waarvan vervallen: € 2,2 miljoen.
Gerealiseerd: € 2,7 miljoen.**

**2022: Doel: € 8,9 miljoen.
waarvan vervallen: € 2,0 miljoen.
Gerealiseerd € 2,6 miljoen.**

**2023: Doel: € 10,2 miljoen.
waarvan vervallen: € 1,8 miljoen.
Gerealiseerd € 2,7 miljoen.**

Bedragen x € 1.000

	Taakstelling	Vervallen			Gerealiseerd			Nog te realiseren			Lastig te realiseren					
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023			
Programma 1 Sociaal																
P1-01	Vernieuwen sociaal domein	1.200	2.200	3.200	50	675	950	255	310	365	895	1.215	1.885	0	0	0
	1. Instroom maatwerk lager	200	200	200	0	0	0	0	0	0	200	200	200	0	0	0
	2. Prestatie afspraak GT's	550	1.100	1.650	0	300	400	55	110	165	495	690	1.085	0	0	0
	3. Inkoop en contracten	50	200	400	50	150	200	0	0	0	0	50	200	0	0	0
	4. Verblijf jeugd domein inperken	50	200	300	0	100	150	0	0	0	50	100	150	0	0	0
	5. Versoberen maatwerkvoorzieningen	50	50	50	0	0	0	0	0	0	50	50	50	0	0	0
	6. Transformatie dagbesteding naar regulier werk	50	150	300	0	75	150	0	0	0	50	75	150	0	0	0
	7. Bewindvoering	50	100	100	0	50	50	0	0	0	50	50	50	0	0	0
	8. Peuterspeelzalenbeleid	200	200	200	0	0	0	200	200	200	0	0	0	0	0	0
P1-02	Uitkering binnen BUIG middelen (excl. Investering)	2.230	2.800	2.800	1.740	870	300	0	0	0	490	1.930	2.500	0	0	0
P1-03	Leerlingenvervoer	100	200	300	0	100	200	50	50	50	50	50	50	0	0	0
P1-04	Subsidie zwembad Bolsward	273	273	273	273	273	273	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P1-05	ESF project	198	198	198	0	0	0	198	198	198	0	0	0	0	0	0
P1-06	Herstructurering voorliggend veld	133	133	133	0	0	0	133	133	133	0	0	0	0	0	0
P1-07	Temporiseren PO huisvesting	44	89	133	0	0	0	44	89	133	0	0	0	0	0	0
P1-08	Afschrijving sportaccommodaties	40	40	40	0	0	0	40	40	40	0	0	0	0	0	0
P1-09	WSV Empatec transitie	125	0	0	125	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P1-10	Harmoniseren contracten en subsidies	150	150	150	0	50	50	0	0	0	150	100	100	0	0	0
P1-11	Sportaccommodaties privatiseren	68	68	68	38	68	68	0	0	0	30	0	0	0	0	0
P1-12	Vertraging doordecentralisatie VO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Subtotaal Sociaal	4.561	6.151	7.295	2.226	2.036	1.841	720	820	919	1.615	3.295	4.535	0	0	0
Programma 2 Ruimte																
P2-01	Verkoop strategische gebouwen	250	250	250	0	0	0	0	0	0	250	250	250	0	0	0
P2-02	Meer inkomsten uit verkoop grond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P2-03	Marktconforme huurinkomsten	27	40	55	0	0	0	14	14	14	13	26	41	0	0	0
P2-04	Verkoop snippergroen	50	50	50	-160	0	0	210	0	0	0	50	50	0	0	0
	Subtotaal Ruimte	327	340	355	-160	0	0	223	14	14	263	326	341	0	0	0
Programma 3 Bestuur																
P3-01	Kostendekkende leges	470	720	720	0	0	0	470	720	720	0	0	0	0	0	0
P3-02	Trendmatige verhoging woonlasten	300	300	300	0	0	0	300	300	300	0	0	0	0	0	0
P3-03	Continu verbeteren	1.100	1.350	1.550	150	0	0	950	750	750	0	600	800	0	0	0
	Subtotaal Bestuur	1.870	2.370	2.570	150	0	0	1.720	1.770	1.770	0	600	800	0	0	0
	TOTAAL	6.758	8.861	10.220	2.216	2.036	1.841	2.664	2.603	2.703	1.878	4.221	5.676	0	0	0
		100%	100%	100%	33%	23%	18%	39%	29%	26%	28%	48%	56%	0%	0%	0%

Toelichting

Algemeen

- Voor programma Sociaal zijn de bedragen in de jaarschijven 2022 en 2023 aangepast naar aanleiding van de vaststelling van de Programmabegroting 2022. Daar is besloten om een deel van de ombuigingen te laten vervallen.
- De in de Bestuursrapportage september, oktober 2021 opgenomen begrotingswijziging over het verrekenen van de voor- en nadelen van de ombuigingsmonitor is verwerkt in het overzicht.
- Over 2021 is nog een bedrag van € 1,9 miljoen "Nog te realiseren", met name bij het Sociaal Domein. De ombuigingen in het Sociaal Domein worden in 2021 niet gehaald op de aangegeven onderdelen. Voor 2021 zijn er alternatieve mogelijkheden om incidenteel een invulling te geven aan deze ombuigingen.

Programma 3 Bestuur

P3-01	Kostendekkende leges	Volgens raadsbesluit van 3 oktober 2019 worden de leges kostendekkend gemaakt in de komende jaren. Met het vaststellen van de verordening op de heffing en invordering van leges 2022 (Raadsbesluit van 23 december 2021), is invulling gegeven aan de verhoging voor de jaarschijf 2022. Omdat dit een structurele verhoging is, geldt dit ook voor de erop volgende jaren.
P3-03	Continu verbeteren	De opbrengsten van het blijven verbeteren zitten vooralsnog in het verhogen van de kwaliteit van dienstverlening en het versnellen van doorlooptijden. We merken dat de beoogde financiële voordelen steeds moeilijker te realiseren zijn. Het laaghangend fruit is geplukt. We merken nu dat we voor intensievere vernieuwingstrajecten ook evenveel moeten investeren in bijvoorbeeld specifieke kennis en ICT mogelijkheden om dit te laten slagen. Dat zijn trajecten die langer tijd nodig hebben. Het is daarom dat in 2021 de ombuiging van structureel € 450.000 niet volledig is gehaald. In 2021 heeft het verbeteren geresulteerd in een totale ombuiging van € 300.000, waarvan € 200.000 incidenteel en € 100.000 structureel, oftewel een afwijking van € 150.000. Deze afwijking is in de vorige bestuursrapportage verrekend met andere ombuigingen uit de monitor die juist positief afweken. Over het totaal gezien zijn de gestelde ombuigingen voor 2021 dus wel gehaald.